

OBSAH

Dvonč Ladislav, K problematike vlastných mien — — — — —	137
Dvonč Ladislav, Zásady písania veľkých písmen vo vlastných menách — — — — —	222
Habovštiak Anton, O dialektizmoch v Bodenkovej knihe <i>Na starom grunte</i> — — — — —	185
Habovštiaková Katarína, Slovo <i>režim</i> a jeho význam — — — — —	163
Hayeková Matilda, Dielo neznámeho slovenského slovníkára — — — — —	279
Hayeková Matilda, Slovníkárske poznámky k Slováru A. Bernoláka — — — — —	102
Hayeková Matilda, Zabudnutý slovenský slovník — — — — —	158
Horecký Ján, Gramatické prvky pri tvorení slov — — — — —	267
Marsinová Marta, Vyjadrovanie časových okolností spojeniami s predložkou <i>v/vo</i> — — — — —	143
Mihál Ján, Vplyv melódie na zmysel vety — — — — —	81
Miko František, K väzbe bezpredložkových pádov s podstatnými menami — — — — —	65
Miko František, Prípady tzv. rozkladu menného čísla — — — — —	272
Oravec Ján, Významová stavba predložky <i>na</i> — — — — —	194
Peciar Štefan, Ako písať príslovkové výrazy — — — — —	207
Peciar Štefan, České vlastné mená v slovenskom kontexte — — — — —	249
Peciar Štefan, Funkcia slovesa <i>byť</i> v spisovnej slovenčine — — — — —	20
Ružička Jozef, Poznámky o polohe zhodného prívlastku — — — — —	35
Stanislav Ján, Slovenské slovo v speváckom umení — — — — —	35
Stanislav Ján, Slovanský miestopis v neslovanských krajinách — — — — —	129
Uhlár Vlado, O vetnej melódii v slovenčine — — — — —	313
Uhlár Vlado, Upevnenie a rozšírenie <i>ť</i> v spisovnej slovenčine — — — — —	91

Diskusie

Dvonč Ladislav, Písanie veľkých písmen vo vlastných menách so zhodným adjektívnym prívlastkom — — — — —	348
Dvonč Ladislav, Skloňovanie mien osôb alebo zvierat použitých na označenie neživých vecí — — — — —	290
Gosiorovský Miloš, Nádražie — — — — —	166
Horecký Ján, Znova o skloňovaní činiteľských mien na <i>-teľ</i> — — — — —	48
Jánošík Anton, Životné skloňovanie činiteľských mien na <i>-teľ</i> v slovenčine — — — — —	41
Ondruš Šimon, K forme neurčitku od slovesa <i>strežiem</i> — — — — —	230
Peciar Štefan, Nula celých, či nula celá? — — — — —	117

Zprávy a posudky

Bélič Jaromír — Jedlička Alois — Jóna Eugen — Pauliny Eugen — Ružička Jozef — Štolc Jozef, Slovenština, Andrej K e d e r — — — — —	295
Buffa F. — Sobierajska D. — Sobierajski Z., Konverzačná príručka poľštiny, Z. Topolińska (Preložil J. Oravec) — — — — —	307
Daneš František, Intonace a věta ve spisovné češtině, Jozef Ružička — —	170
Đurovič Lubomír, Modálnosť, Anton B u j a l k a — — — — —	172
Isačenko A. V. dr., univ. prof., Slovensko-ruský prekladový slovník, Oľga M a l í - k o v á — — — — —	233
Jazyková poradňa, František M i k o — — — — —	50
Jazykovedec Ludovít Novák päťdesiatročný, Eugen J ó n a — — — — —	373
Jílek František, Čeština je jazyk vtipný, Ladislav D v o n ě — — — — —	240
Konferencia o slovenskej skladbe, Jozef M i s t r í k — — — — —	363
Kotvan Imrich dr., Bibliografia bernolákovcov, Ladislav D v o n ě — — — — —	124
Malý atlas sveta, Ján H o r e c k ý — — — — —	176
Nová úprava ruského pravopisu, Ella S e k a n i n o v á — — — — —	119
Ormis Ján V., Bibliografia Ludovíta Štúra, Ladislav D v o n ě — — — — —	240
Prof. dr. Jozef Štolc päťdesiatročný, Eugen P a u l i n y — — — — —	55
70 rokov akademika Františka Trávníčka — — — — —	372
Saričeva E., Sceničeskaja reč, Oľga K a j a n o v á — — — — —	178
Studia slavica Academiae Scientiarum Hungariae I (1955), II (1956), III (1957), Budapest, Katarína H a b o v š t i a k o v á — Matilda H a y e k o v á — —	233
Tyl Zdeněk, Bibliografie české linguistiky. 1951—1955, Ladislav D v o n ě — —	180
Významná reedícia, Eugen J ó n a — — — — —	175
Z návštev zahraničných jazykovedcov v ÚSJ, Andrej K e d e r — — — — —	181

Rozličnosti

<i>Kapún, bagún, -a, mn. č. -y.</i> (Š. Peciar) 248 — <i>Kvantita slova tréner.</i> (Š. Peciar) 128 — <i>Kvantita zvieracích prívlastňovacích prídavných mien vzoru pávi.</i> (Š. Peciar) 183 — <i>Nedelňajši, či nedelňajši?</i> (M. Marsinová) 311 — <i>Neskorogotický — pozdno-gotický?</i> (Š. Vragaš) 375 — <i>Niektoré názvy zamestnania žien.</i> (Fr. Miko) 62 — <i>Okiennečko (nie „okiennečko“).</i> (A. Keder) 376 — <i>O presýtenom významovom spojení.</i> (M. Marsinová) 64 — <i>O správnom používaní slov predseda a prezident.</i> (L. Dvonč) 61 — <i>Osvojiteľ, osvojovateľ?</i> (Š. Vragaš) 63 — <i>Polahučky, či polahučky?</i> (Š. Peciar) 243 — <i>Popľuť/popľuvať, popľuje, popľujú.</i> (Š. Peciar) 183 — <i>Postrádať, strádať.</i> (K. Habovštiaková) 310 — <i>Prednedávnom.</i> (Š. Peciar) 247 — <i>Regesta i regist.</i> (Š. Peciar) 310 — <i>Sejm — snem, Štátna rada Čínskej ľudovej republiky — vláda Čínskej ľudovej republiky.</i> (L. Dvonč) 60 — <i>Tak isto, či takisto?</i> (Š. Peciar) 245 — <i>Ten dátum — to dátum.</i> (E. Marko) 127 — <i>Udlabčiť, či udlapčiť?</i> (K. Habovštiaková) 59 — <i>Uhriešený.</i> (M. Hayeková) 245 — <i>Újed — uješť.</i> (M. Hayeková) 376 — <i>Včasráno, zavčas rána.</i> (Š. Peciar) 246 — <i>Výdovok.</i> (M. Hayeková) 312 — <i>Výslovnosť a skloňovanie mien Verne a Morse.</i> (L. Dvonč) 58 — <i>Zakazáč, zakazač?</i> (O. Kajanová) 244.

SLOVENSKÁ REČ

časopis Ústavu slovenského jazyka Slovenskej akadémie vied
pre výskum a kultúru slovenského jazyka

Ročník XXIII, 1958

Vydalo v Bratislave roku 1958

Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied

Hlavný redaktor dr. Eugen Jóna

Výkonná redaktorka Marta Marsinová

Redakčná rada: doc. dr. V. Blanár, dr. E. Jóna, dr. G. Horák, dr. J. Horecký, M. Marsinová, univ. prof. dr. E. Pauliny, dr. Š. Peciar, univ. doc. dr. J. Ružička, univ. prof. dr. J. Stanislav

NOVÉ KNIHY SLOVENSKEJ AKADÉMIE VIED

ZEMEMERAČSKÁ TERMINOLÓGIA

Slovník zhrnuje základnú terminológiu z odboru geodézie. Obsahuje v abecednom poriadku základné termíny z jednotlivých oblastí tohto vedného odboru (z kartografie, fotogrametrie, vyššej geodézie, mapovania a pod.). Do slovníka sú zahrnuté i niektoré názvy geodetických strojov a prístrojov. Pri každom hesle je stručná definícia, doplnená niekde pre väčšiu názornosť i vhodnou kresbou. Pri niektorých termínoch sa uvádzajú aj ich synonymá, odporúčaný termín je však na prvom mieste. Nesprávne termíny sú graficky odlišené a je pri nich vždy odkaz na príslušné správne termíny.

SAV 1958, str. 54, obr. 19, brož. Kčs 3,35.

JAZYKOVEDNÉ ŠTÚDIE III. SPISOVNÝ JAZYK

Sborník samostatných štúdií je čiastkovým výsledkom sústavného výskumu gramatickej stavby dnešnej spisovnej slovenčiny.

Obsah: J. H o r e c k ý, K otázke systému v slovnej zásobe. — J. Š t o l c, K morfológii deminutív v slovenčine. — Š. K o p e r d a n, K tvoreniu substantív a adjektív z miestopisných názvov. — M. M a r s i n o v á, Slovesá z prídavných mien v slovenčine. — J. O r a v e c, Tvorenie nedokonavého vidu v slovenčine. — J. M i h á l, O slovesnej predpone *po-* v slovenčine. — Fr. M i k o, Inštrumentál pri slovese a pri prídavnom mene. — G. H o r á k, Využitie slovesnej osoby v spisovnej slovenčine. — J. M i s t r í k, Enklitiky v slovenčine. — L. D v o n ě, Zhodný postpozitívny prívlastok vo vlastných menách. — J. R u ž i č k a, Podradovacia spojka *že*. — A. B u j a l k a, K otázke bezspojkových súvetí.

SAV 1958, str. 448, brož. Kčs 43,50.

J. Stanislav

DEJINY SLOVENSKEHO JAZYKA II. TVAROSLOVIE

Obsah: Vývin skloňovania. — Skloňovanie podstatných mien. — Skloňovanie prídavných mien. — Zámená. — Číslovky. — Prehľad vývinu slovesných tvarov. — Delenie sloví. — Tvorenie slovesných tvarov. — Príznačkové alebo samohláskové slovesá. — Bezpríznačkové slovesá. — Príslovky. — Nesamostatné častice. — Negácia. — Predložky. — Spojky. — Citoslovčia. — Príslovky. — Príklonky alebo nesamostatné častice. — Negácia. — Predložky. — Spojky. — Citoslovčia. — Príslovky. — Príklonky alebo nesamostatné častice. — Negácia. — Predložky. — Spojky. — Citoslovčia.

SAV 1958, str. 632, viaz. Kčs 73,—.

L. Holotík

OKTÓBROVÁ REVOLÚCIA A NÁRODNOOSLOBODZOVACIE HNUTIE NA SLOVENSKU V ROKOCH 1917—1918

Práca vychádza ako prvá publikácia v edícii Slovenskej historickej spoločnosti. Zaoberá sa problémami revolučného a národnooslobodzovacieho hnutia na Slovensku ku koncu prvej svetovej vojny. Hlavný cieľ, ktorý autor v práci sleduje, bolo ukázať

ozvenu Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie v slovenskej spoločnosti, najmä jej vplyv na revolučné a národnooslobodzovacie hnutie. Autor sa tu opiera o výsledky niekoľkoročného štúdia tejto problematiky a o široký pramenný výskum v našich i zahraničných archívoch.

SAV 1958, str. 166, viaz. Kčs 10,20.

L. Holotík

ŠTEFÁNIKOVSKÁ LEGENDA A VZNIK ČSR

Autor sa tu zaoberá dôležitou etapou slovenských dejín od sklonku 19. storočia do vzniku prvej Československej republiky. Rozoberá zložité problémy našich národných dejín v období nástupu imperialismu a prvej svetovej vojny. Prináša doteraz neprebádaný materiál o činnosti tzv. národného odboja v zahraničí a osvetľuje najmä činnosť M. R. Štefánika pred prvou svetovou vojnou a za prvej svetovej vojny, pričom podrobne analyzuje domáce pomery, v ktorých hľadá korene rozpadu monarchie a vznik ČSR.

Obsah: Úvod. — Problém národnooslobodzovacieho boja a slovenská buržoázia pred prvou svetovou vojnou. — M. R. Štefánik pred prvou svetovou vojnou. — Vznik zahraničnej akcie českej a slovenskej buržoázie za prvej svetovej imperialistickej vojny. — Štefánikova činnosť na začiatku svetovej vojny. — Úsilie M. R. Štefánika podriaďiť českých a slovenských zajatcov záujmom francúzskeho imperialismu (1916—1917). — Snaha M. R. Štefánika o zneužitie Čechov a Slovákov v Spojených štátoch. — Štefánikovo úsilie podriaďiť československé légie v Taliansku záujmom francúzskeho imperialismu. — Štefánikova účasť v protisovietskej intervencii. — Posledná etapa Štefánikovej činnosti v záujme francúzskeho imperialismu. — Štefánikova smrť. — Vznik Československej republiky. — Výsledok boja českého a slovenského ľudu. — Štefánikova legenda a jej poslanie. — Záver. — Dokumenty.

SAV 1958, str. 515, viaz. Kčs 35,—.

SLOVENSKÁ REČ

časopis Ústavu slovenského jazyka Slovenskej akadémie vied
pre výskum a kultúru slovenského jazyka

Ročník XXIII, 1958, číslo 6

Vydalo v Bratislave roku 1958

Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied

Hlavný redaktor dr. Eugen Jóna

Výkonná redaktorka Marta Marsinová

Vytlačili Tlačiarne Slovenského národného povstania, n. p., Martin

Výmer PK HSVZ čís. 18163/50-II/3

Cena Kčs 4,—.

X-155168